

HAMSUN - NYTT

Hamsun-Selskapets informasjonsblad

Nr. 2/2008, juni 2008, 20. årgang

Arkitekt Steven Holl kom til Hamarøy da grunnsteinen til Hamsunsenteret ble lagt ned den 26. mai 2008 på Presteid. En modell av papp viste veien til tomten.

Hamsunsenter: Grunnsteinen lagt ned

Hamsun-Nytt blir utgitt av Kompetansesenteret ved Knut Hamsun videregående skole, Hamarøy

Engasjement: Mange tok seg tid til å delta i seremonien på byggetomten.

Grunnsteinen til Hamsunsenteret lagt ned

Nøyaktig klokken 14.36 den 26. mai 2008 hadde Nordlands fylkesordfører Mariette Korsrud lagt ned den første steinen for Hamsunsenteret. "Da var det 404 dager igjen før senteret åpnes den 4. august 2009", skrev Narvik-avisen Fremover dagen etterpå. Arkitekt Steven Holl var dagens æresgjest og stilte i nyinnkjøpt gul lindress. "Det er en stor dag for meg personlig," sa han, da han nesten 14 år etter å ha ferdigstilt tegningene endelig kunne bivåne byggestarten. "Hamsunsenteret representerer en stor del av mitt liv og mitt arbeid." Fylkesråd for kultur Geir Ketil Hansen og Hamarøys ordfører Rolf Steffensen var sammen om å grave hullet for grunnsteinen.

Prosjektleder Nina Frang Høyum og arkitekt Steven Holl, i gul dress og med hatt. Til venstre (delvis skjult) en av Steven Holls samarbeidspartnere i Norge, Erik F. Langdalen.

Mariette Korsrud la ned grunnsteinen.

▲ Fylkesråd for kultur Geir Ketil Hansen og Hamarøys ordfører Rolf Steffensen var sammen om å grave hullet for grunnsteinen.

Det hele startet med en trompetfanfare med Stein Ivar Frydenlund, komponert av Hamarøykomponisten Lars Skøglund. ▼

Dette inneholder grunnsteinen:

- Invitasjon til grunnsteinsnedleggelse
- Steven Holls plantegninger
- Saksutredninger og vedtak vedrørende Hamsunsenteret fra Fylkestinget
- Et kart over Hamarøy
- Rammetillatelse for bygging av prosjektet
- Målebrev for tomten
- Visittkort fra fylkesordfører Mariette Korsrud, fylkesrådspresident for kultur og miljø Geir Ketil Hansen og Hamarøys ordfører Rolf Steffensen.
- Bøker/brosjyrer: Fotefar mot nord, Vandring på gjengrodde stier, Hamsuns Hamarøy, Hamsuns Rike, Hamarøy - Æventyrlandet, tekstsamlingen *Sanger til klart veir* som også inneholder fortellingen *Et Spøkelse*, Romanen *Reban* som Hamsun skrev mellom 1875 og 1879.

► Teatergruppen *Wakka Wakka* fra New York presenterte en munter *Knut Hamsun* som uttrykte stor begeistring over at det skal reises et Hamsunsenter.

”En milepæl.”

Fylkesråd for kultur Geir Ketil Hansen om den viktigste kulturbegebenheten i Nordland på mange år.

Hamsundagene 2008 på Hamarøy

*Seminarleder
Even Arntzen*

Hamsun-Selskapets litteraturseminar Makt og moral

Hamarøyhallen, Oppeid 6.- 8. august 2008

PROGRAM

**Førsteamanuensis
Nils Magne Knutsen**

**Professor Stefanie
von Schnurbein**

**Professor Hans
Fredrik Dahl**

Onsdag 6. august:

- 1500-1600: Årsmøte Hamsun-Selskapet (Hamarøyhallen)
1600-1930: Registrering, informasjon, utlevering av deltakerbevis, etc.
1900: Åpning av seminaret v/ordfører Rolf Steffensen og seminarleder Even Arntzen
1915-2000: **Førsteamanuensis Nils M. Knutsen, Universitetet i Tromsø:** "Hans sjæl var både sort og hvit." Om makt og moralske dilemmaer i Hamsuns forfatterskap"
2030: Mottakelse med servering på Skogheim

Torsdag 7. august:

- 1015-1100: **Cand. philol. Wenche Røkke Iversen, Svølvær:** "Om utroskap og seksualitet hos Hamsun"
- 1115-1200: **Professor Per Fugelli, Oslo:** "Helsens mysterium. Hamsun som lærer i helsekunst?"
- 1200-1300: Lunsj i Hamarøyhallen
- 1315-1400: **Professor Hans Fredrik Dahl, Oslo:** "Nazisme og moral"

Fredag 8. august:

- 1015-1100: **Professor Stefanie v. Schnurbein, Berlin:** "Sultens økonomi. (A)moral og (av)makt i *Sult*"
- 1115-1200: **Torgrim Eggen, Oslo:** "Ikke nevnt krigen!" Om debatten rundt en mulig "Knut Hamsuns plass i Oslo"
- 1200-1300: Lunsj i Hamarøyhallen
- 1315-1400: **Gerd-Liv Valla, Oslo:** "Å ha makt – å miste makt"

NB: Med forbehold om endringer!

Seminaravgift:

kr 950,- (medlemmer av Hamsun-Selskapet **kr 850,-**) Avgift én seminardag: **kr 500**, Enkeltforedrag: **kr 150,-**

Full seminaravgift inkluderer åpning med servering onsdag kveld, lunsj torsdag og fredag, kaffe i alle pauser, gratis tilsendt bok med alle foredragene.

Seminarleder: Even Arntzen (908 59 225)

Seminaret er støttet av Gyldendal Norsk Forlag og Hamarøy kommune.

Arrangør: Hamsun-Selskapet (boks 31, 8298 Hamarøy), i samarbeid med Hamsun-dagene og Knut Hamsun videregående skole. Påmelding skjer ved henvendelse til Hamsun-Selskapet v/Toril Halmøy, tlf 950 36590, e-post: polden@hamsun-selskapet.no Påmelding er ikke bindende før seminaravgift er betalt. Bankgiro seminaret: 4509 10 43673

Prof. Per Fugelli

Torgrim Eggen

Gerd-Liv Valla

Hamsundagene 2008

Årets Hamsundager profilerer seg med litteratur:

I tillegg til det spennende programmet årets litteraturseminar byr på, vil du kunne få mange flotte litterære opplevelser gjennom hele festivalen. Vi ønsker velkommen på forfattermøter, konsert, diktlesning, æventurer og litteraturjam.

Forfattere du kan møte under dagene er blant annet Edvard Hoem, Vigdis Hjorth, Stig Sæterbakken og Tomas Espedal, i tillegg til de unge spennende forfatterne Roda Ahmed og Sigbjørn Skåden. Intervjuer under forfattermøtene er prof. Siri Meyer. Styret i Nordnorsk Forfatterlag deltar på årets litteraturjam. Her vil det forøvrig være åpen scene for de som har lyst å lese noe av sitt eget.

Du kan allerede nå sikre deg billetter ved å gå inn på www.billettluke.no eller ved å ringe 81511500. Billetter kan kjøpes eller hentes ut på Narvesen og Seven-Eleven over hele landet. Du kan også få billettene hjemsendt

For mer informasjon og program til årets Hamsundager gå inn på www.knuthamsun.no

For informasjon om overnatting, reise hit og andre severdigheter se: www.hamsuns-rike.no

Program:

Lørdag, 2. august

- 11.00 Markedsdag på Skutvik med seilbåtkonkurranse
- 22.00 Sommerfest på Skutvik
Musikk fra Ketil Stokkan og bandet. *(Billett i døra)*

Mandag, 4. august

- 11.00 Skrivekurs for unge, 12-16 år med forfatter Ruben Eliassen
Hamarøy Folkebibliotek
- 12.00 Æventur til Glimma med festivalforteller Maja Zakariassen. På Kvitsanden (på andre siden av brua i forhold til Shell-stasjonen)
- 18.00 Offisiell åpningsseremoni v/ barndomshjemmet, Hamsund. Bus 17.40 fra Oppeid, 20 kr t/r
- 21.00 Åpningskonsert m/ Ketil Bjørnstad og Lill Lindfors
Hamarøy Kirke, bill. kr. 230,-

Tirsdag, 5. august

- 11.00 Kunstutstillingen åpner
Årets utstillere: Linn K.M. Kalseth, Oskar Kokoschka og Friedrich Karl Gotsch. Sted: Låven, Hamarøy Bygdetun.
Bill. kr. 20,-
- 11.00 – 15.00 Levende installasjoner med skuespillere

Hamsundagene 2008

Rebekka Nystabakk, Rune Løding og Maja Zakariassen. Hamarøy Bygdetun. Gratis

- 18.00 Teater Premiere: "Markens Grøde" Hamarøy Teaterlag, Aula, Hamarøy Sentralskole. 150,- bill. selges i døra
- 20.00 Kino på tingsalen (Hamsunfilm, tittel annonseres senere) Hamarøy Bygdetun
- 21.00 Edvard Hoem og Søndersang Forfattermøte, diktlesning, konsert. Himmel og Hav, Skutvik. 170,-
- 22.00 "Syng med." Dansbare viser i uhøytidlig kromiljø. m/ Cato Hultmann, Gert Tømmerås, Sverre H. Eriksen. Hamarøy Fiskecamp. 125,- (i døra)

Onsdag, 6. august

- 11.00 Kunstutstillingen åpner
- 11.00 – 15.00 Levende installasjoner
- 15.00 Årsmøte i Hamsun-Selskapet Hamarøyhallen
- 17.00 Forfattermøte på Skogheim Møt Roda Ahmed og Sigbjørn Skåden. Intervjuer: Siri Meyer. Skogheim. Kr. 120,-
- 19.00 Åpning av Hamsun-Selskapets litteraturseminar.
- 20.00 Kino på tingsalen. (Hamsunfilm, tittel annonseres senere) Hamarøy Bygdetun

- 22.00 Konsert med Otto H.Kjelstrup og Ivar Kolve trio. Barndoms-hjemmet, Hamsund. 120,-

Torsdag, 7. august

- 10.15 Hamsun-Selskapets litteraturseminar
- 11.00 – 15.00 Kunstverksted for barn og ungdom, 7-13 år. Kursleder: Elisabet Alsos Strand. Knut Hamsun Vgs., Gratis
- 11.00 Kunstutstillingen åpner
- 11.00 – 15.00 Levende Installasjoner
- 12.00 Barnetime og bokbad for de minste med Cød og Tød (Dag Kajander). Hamarøy Folkebibliotek
- 18.00 "Studio Sokrates, Hamsun, Jazz og Psykoanalysen" med Knut Borge, Kari Opdahl og Lars Nilsen. Live innspilling av to programmer for Studio Sokrates, Nrk. Musikalsk følge av Oofotr. (Kjersti Stubø, Jørn Øien og Ernst Wiggo Sandbakk). Hamarøy Gjestegård, Bill.kr: 170,-
- 20.00 Kino på tingsalen: "Hunger" av Maria Giese. Bygdetunet. Bill.kr 50,-
- 21.00 Konsert med Ida Maria Hamarøyhallen. Bill.kr. 270,-
- 22.00 Trubadurkveld med Dag Kajander og Kai Larsen. Ulvsvåg Gjestgiveri bill.kr 100,- (i døra)

Hamsundagene 2008

Fredag, 8. august

- 10.15 Hamsun-Selskapets litteraturseminar
- 11.00 Bygdedag på Tranøy
- 11.00 – 15.00 Kunstverksted for barn og ungdom, 7-13 år. m/ Elisabet Alsos Strand Knut Hamsun Vgs., gratis
- 11.00 Kunstutstillingen åpner
- 11.00 – 15.00 Levende Installasjoner
- 14.00 Lofotliv i gamle dager. Konsert med Dag Kajander og Kai Larsen. Hamsungalleriet, Tranøy. Bill.kr 80,- (i døra)
- 16.00 Å GÅ (Eller kunsten å leve et vilt og poetisk liv...) Æventur med forfatter Tomas Espedal (ca 5 km). Oppmøte ved skolen Helland. 80,- (ved start)
- 18.00 Teater "Markens Grøde". Hamarøy Teaterlag. Aula Sentralskolen. 150,- (bill. i døra)
- 19.00 Forfattermøte på Skogheim m/ Vigdis Hjorth og Stig Sæterbakken. Intervjuer: Siri Meyer. kr. 120,-
- 20.00 Kino på tingsalen: "Hunger" av Maria Giese. Bygdetunet. Bill.kr 50,-
- 22.00 Konsert med Åge Aleksandersen og Sambandet. Hamarøyhallen. Bill. kr. 290,-

Lørdag, 9. august

- 11.00 Bygdedag på Oppeid

- 11.00 – 15.00 Kunstverksted for barn og ungdom, 7-13 år. Kursleder: Elisabet Alsos Strand på Knut Hamsun Vgs., gratis
- 11.00 Kunstutstillingen åpner
- 11.00 – 15.00 Levende Installasjoner
- 13.00 Utdeling av Augustprisen
- 15.00 Ungdomsjam. Oppeid. (mer info senere)
- 17.00 Teater "Markens Grøde". Hamarøy Teaterlag. Aula Sentralskole. 150,- (bill. i døra)
- 18.00 Litteraturjam. Frank A. Jenssen, Kjersti Kollbotn, Anita Hartviksen Ravn, Lene E. Westerås og Sylvi Inez Liljegren. Åpen scene også for andre lese- og skrivelestne. Hamarøy Gjestegård. 50,- (billett i døra)
- 22.00 Utefest, Oppeid (mer info senere)

Søndag, 10. august

- 11.00 Kunstutstillingen åpner
- 12.00 Friluftsgudstjeneste ved Gapahuken på Nes.
- 14.00 "Spille med bilder". Intimkonsert på Hamarøy Galleri. Kristin Alsos Strand, cello, Øyvind Lunde, gitar. kr 200,- inkl. servering. Billettsalg Hamarøy Galleri tlf. 91704323
- 16.00 Teater "Markens Grøde". Hamarøy Teaterlag. Aula Sentralskole. 150,- (bill. i døra)

Hamsundagene 2008

NRK-radioprogram lages under Hamsundagene: Studio Sokrates om Sigmund Freud og Knut Hamsun.

Programleder i Studio Sokrates, Lars Nilsen lover en time med humor, fortrellinger, komplekser og barndomsminner (fra Nordland) når Studio Sokrates entrer scenen på Hamarøy Gjestegård torsdag, den 7. august kl. 18.00 – med musikalsk støtte fra Oofotr (Kjersti Stubø, Jørn Øien og Ernst Wiggo Sandbakk). Da tilbudet om medvirkning under årets Hamsundager kom, var trioen i Studio Sokrates ikke et øyeblikk i tvil: «Da kan vi jo ta for oss Knut

Knut Borge, Kari Oppdahl og Lars Nilsen fra Studio Sokrates: Hamsun, jazz og psykoanalyse på Hamarøy Gjestegård.

Hamsun. Han gikk jo i psykoanalyse i tjueåra», sa Knut Borge. «Og Freud har vi jo nok av stoff om», kom det fra filosof Kari Oppdahl. Våren 2008

Oofotr: Kjersti Stubø, Jørn Øien og Ernst Wiggo Sandbakk

hadde Studio Sokrates i NRK P2 nemlig lekt seg med Sigmund Freuds store verk «Drømmetydning» som kom ut i 1900.

Psykoanalysen var dynamitt da den ble kjent. «Du glemte visst å spytte etter meg da jeg reiste, Marie», skrev Knut Hamsun til sin kone januar 1926. Han hadde akkurat lest en ny bok om «Nærvøisitet» og nå ville han la seg undersøke av forfatteren Johannes Irgens Strømme, landets mest omstridte lege. De to innledet et klassisk psykoanalytisk forhold med divan, drømmetydning, notatblokk, motstand og hele verktøykassa av psykoanalytiske begreper.

NRK P2 gjør opptak og sender to programmer om Hamsun og psykoanalysen den 9. og 16. august.

(Informasjon: Marianne Apold)

Hamsundagene 2008

Hamsundagenes plakat i 2008 er designet av Frode Elsbak, og bygger på tresnittet "Verhaftet" ("Arrestert") av den tyske kunstneren **Friedrich Karl Gotsch (1900-1984)**. Tresnittet ble laget etter at Gotsch hadde lest *Paa gjengrodde Stier*. Bildet viser Hamsun med en politimann og er del av en mappe med fem signerte tresnitt som kom ut i 80 eksemplarer den 03.12.1968 under tittelen *Hamsun Epilog*. Disse fem bildene stilles ut under årets Hamsundager.

Friedrich Karl Gotsch

Friedrich Karl Gotsch ble født i Pries ved Kiel i Schleswig-Holstein. Etter å ha avsluttet gymnaset begynner Gotsch på universitetet, men frafaller studiet snart. Fra 1919 tar han privatundervisning hos maleren og grafikerens Hans Ralfs i Kiel. Ralfs viser ham Edvard Munchs bilder, og

Munch blir gjennom hele livet Gotschs forbilde. Allerede i 1920 har Gotsch sin første separatutstilling i Kunsthalle Kiel. Han skifter til kunstakademiet i Dresden hvor han først tar undervisning hos Hettner og fra 1921 – 1923 hos Oskar Kokoschka. Hans stil er sterkt influert av Kokoschkas ekspresjonisme, som han aksentuerer med egne grafiske elementer. Etter en lang reise gjennom USA følger studieopphold i Paris (1926/27), Italia (1928), Sør-Frankrike (1929) og München (1932/33). 1933 flytter Gotsch til Berlin. Nasjonalsosialistene begynner å hindre hans kunstneriske arbeid. Gotsch blir kalt inn til krigstjeneste i 1939 og jobber i militæret først og fremst som tolk. Hans atelier i Berlin blir bombet og ødelagt.

Gotsch kommer i britisk fangenskap og blir løslatt i 1945.

Han bor deretter ved vestkysten i Schleswig-Holstein, i St. Peter-Ording. Etter en periode med kulturpolitisk arbeid etter krigen konsentrerer han seg helt på sine kunstneriske ambisjoner fra 1951. Han studerer intensivt Picassos kubisme og eksperimenterer med abstrakte fremstillingsmåter. Ut ifra det utvikler han "sen-ekspresjonismen" som er typisk for hans verk fra og med 50-tallet.

Gotsch fikk allerede priser og anerkjennelse mens han levde, og var present i mange utstillinger. 1964 besluttet *Petit Palais Genève* å ta en stor del av hans verk inn i sin samling. I 1968 ble det grunnlagt en F.K.Gotsch-stiftelse i Tyskland.

AVDELING OSLO

Maria Gieses film *Hunger* vist i Oslo: Det var omtrent 20 deltakere som fant veien til Sofiesgate på Bislett, der Hamsun selskapets Oslo-avdeling viste Marie Gieses film "Hunger". Filmen er basert på Knut Hamsuns "Sult".

Hamsunforsker Lars Frode Larsen innledet for filmen.

Før fremvisningen holdt Lars Frode Larsen en innledning om tidligere filmatiseringer av Knut Hamsuns romaner. Etter filmen var det diskusjon og kommentarer fra salen. Flertallet mente at de hadde sett en overraskende god film, spesielt med tanke på at budsjettet var på beskjedne 10.000 dollar. Både filmingen, bipersonene, musikken var utmerket og "tonen" i "Sult" var godt bevart. Det var også imponerende hvordan Giese hadde maktet å gjøre tematikken moderne, og det fungerte godt å legge handlingen til Los Angeles. Det har tydeligvis vært noen uoverensstemmelser rundt rettighetene til filmen, men Leif Hamsun kunne orientere om at dette nå var godt i orden. *(Christian Schlüter)*

Fikk anledning til å se førsteutgaver: Onsdag, den 3. mai 2008 inviterte Hamsun-Selskapet, avdeling Oslo, til omvisning i Gyldendals nye lokaler, samt anledning til å se en utstilling av samtlige Hamsun og Ibsens førsteutgaver. Det var få, men dedikerte, Hamsun-interesserte som

Hamsun-Selskapet avd. Oslo inviterte til omvisning i Gyldendals nye lokaler. Her kunne man se samtlige førsteutgaver av Hamsun og Ibsen.

Spesielt når førsteutgavene har papir-omslag, har de stor markedsverdi.

møtte frem. Guide var Lars Frode Larsen, som også var ansvarlig for utstillingen av alle Hamsuns førsteutgaver. Alle bøkene var utlånt fra samlingen til Kjell Ulrichsen.

Larsen fortalte med engasjement og med en imponerende detaljkunnskap. Her kunne en bl.a. høre om forlagshistorie, trykk og omslag, Hamsuns egne rettinger m.m. Videre lærte vi at verdien på en førsteutgave økte betraktelig om den fortsatt hadde papiromslaget, noe mange har kastet. (*Christian Schlüter*)

FILM

Paul Auster og Henning Carlsen om "Sult": Forfatteren Paul Auster gjestet Københavns nye internasjonale litteraturfestival CPH.LITT.08, som fant sted fra 6. til 8. juni i Huset i Københavns Magstræde. Filminstruktør Henning Carlsen og Paul Auster snakket i et arrangement om Carlsens film "Sult" etter Hamsuns roman. Filmen blev en utløsende faktor for Austers forfatterskap.

DOKUMENTFALSK

I fjor ble det oppdaget at Nasjonalbiblioteket hadde kjøpt et falskt Hamsun-brev fra Tønsberg antikvariat. Det ble også kjøpt en innmeldelse i NS' hjelpeorganisasjon, en unnskyldning Hamsun skal ha skrevet etter sitt møte med Hitler og en nekrolog over Vidkun Quisling. Det er sterk tvil om disse dokumentene kan være ekte. Nå har nasjonalbibliotekar Vigdis Moe-Skarsten

bragt politiet på bane og også ført samtaler med økokrim. I samtaler med *Aftenposten* og *Tønsberg Blad* har samleren Geir Ove Kvalheim sagt at han ønsker en etterforskning velkommen, slik at dokumentenes ekthet kan slås fast. Flere av de aktuelle dokumentene stammer fra ham.

BØKER

Knut Hamsun - Mordet på Lars Oftedal

"Hamsuns angrep på Lars Oftedal for hans rolle som predikant, dikter og Stortingsmann er rå sarkasme og bitende ironi. Men her finnes også spor til språkbruk og ytringer som

Knut Hamsun
**Mordet på
Lars Oftedal**

Hans Ivar Kristiansen og Jørgen Haugan

forlag1

skulle kjennetegne Hamsuns diktning. *Jørgen Haugan* og *Hans-Ivar Kristiansen* bidrar begge med kom-

mentarer til teksten og hendelsene omkring.” (Informasjon: *Forlag 1*. Kr 295 + porto. For bestilling: forlag1@forlag1.no)

MUSIKK

Damekor Ylajali: Det er startet opp et nytt sangensemble i Bodø, et damekor som kaller seg *Ylajali* etter Hamsuns romanfigur i *Sult*. Målsetningen er mye ny musikk, samtidsprofil og høyt nivå. De 17 kvinner som deltar vil være ”det første modernistiske koret i Bodø” og har hyret inn Gro Berggrabb til dirigent. (*Avisa Nordland* 20.05.08)

KUNST

Hamsungalleriet på Tranøy byr på mange Hamsun-inspirerte verk.

På **Hamsungalleriet** i Tranøy utstilles det verk av Rita Lindberg og Ragnar Almén. Begge kunstnere har latt seg inspirere av Knut Hamsuns romaner. Ragnar Almén tolker *Sult* i sine malerier med blandet teknikk, mens Rita Lindberg har latt seg gripe av *Markens Grøde* og formidler sine inntrykk gjennom oljemalerier. Hamsunbildene ble tatt godt imot av

publikum, og omsetningen på åpningsdagen var rekordstor.

Karl Erik Harrs Hamsungalleri i Zahlfjosen på Kjerringøy har utvidet utstillingen *Hamsun i film og bilder* med 25 nye bilder i sommer.

LOM

Den 8. mai 2008 ga fylkeskultursjef i Oppland, Tone Kolaas, uttrykk for at man bør vise større mot i forhold til arkitektonisk utforming av servicebygget som Hamsunlaget i Lom har planlagt og gjerne vil komme i mål med til jubileumsåret 2009. Bygget skal få torvtak og smårutete vinduer og ifølge *Gudbrandsdølen Dagingen* (08./10.05.08) være et praktisk bygg som skal romme toaletter og en del etterspurte servicefunksjoner. ”Mitt råd er at ein bør vise større mot og reise eit bygg som representerer vår eiga tid og ikkje gir inntrykk av noe anna. I så måte går det an å la seg inspirere av det motet som dei har utvist ved Hamsunsenteret på Hamarøy. Modig, nyskapande og kontroversielt er bygget som reiser seg der. Det er utan tvil i Knut Hamsuns ånd,” sa Kolaas. Arkitekten Torbjørn Fjellstad er skeptisk til signalbygg og tror ikke at det ville fungere i denne sammenhengen. ”Hamsuniana er ikke noe stabburisert bygg,” sier han. Han har spesielt latt seg inspirere av Hamsuns roman *Ringen sluttet* og mener bestemt: ”Utgangspunktet (for tegningene) er det litterære.”

GRIMSTAD

6. - 10. AUGUST

2008

PROGRAM

Billetter

Se www.billettservice.no eller ring tlf 815 33 133.

Billetter til intimforestillingen "LAURA KIELER – i skyggen av Nora" på Dahlske vg. skole onsdag 6. august og konserten "MANN av HUUSE", på plenen, Kvaløya, lørdag 9. august selges via:

www.billettservice.no eller ring: 81 53 31 33. Billetter kan også kjøpes på Posten. Evt. uavhentede billetter selges ved døren.

Billetter til teaterforestillingen "IBSEN KVINNER – sett en ørn i bur" i "Catilina", Grimstad kulturhus og filmen "Hunger" etter Hamsuns roman "Sult" i "Pan", Grimstad kulturhus. Selges på kulturhuset, tlf: 37 25 07 77 og www.grimstadkulturhus.com

Billetter selges ellers ved inngangen til hvert arrangement.

Onsdag 6. august

Kl. 11.00 Apotekerlærlingen.

Omvisning i Ibsenmuseet.

Kl. 12.00 Litterær kafe. Margareta Wirmark. Foredrag. Apotekerhaven

Kl. 19.00 *Laura Kieler, i skyggen av Nora*. Teaterforestilling Dahlske

videregående skole, Tønna

Torsdag 7. august

Kl. 10.00 - 12.00 Dukketeaterkurs for barn. Ibsenmuseet

Kl. 10.00 Hamsuns ruslespor. Historisk vandring. Oppmøte: Frivoldvn. 24

Kl. 11.00 Apotekerlærlingen. Omvisning i Ibsenmuseet.

Kl. 12.00 Litterær kafe. Samuel Frøler og Margareta Wirmark. Apotekerhaven

Kl. 13.30 *En dikter i Dikternes by*. Linn Ullmann i samtale med Jon Selås. Apotekerhaven

Kl. 19.00 *Ibsen kvinner*. Teaterforestilling. Catilina, Grimstad kulturhus

Fredag 8. august

Kl. 10.00 - 12.00 Dukketeaterkurs for barn. Ibsenmuseet

Kl. 11.00 Apotekerlærlingen. Omvisning i Ibsenmuseet.

Kl. 12.00 Litterær kafe. Lars Frode Larsen og Joen Bille. Apotekerhaven

Kl. 13.00 Foredrag. Janne Haaland Matlary. Apotekerhaven

Kl. 14.00 Utdeling av Ibsen-Hamsun-prisen. Apotekerhaven

Kl. 19.00 *Hunger*, amerikansk film etter Hamsuns *Sult*. Sted: Pan, Grimstad kulturhus

Kl. 22.30 Konsert. Tidemans Blue: Terje Vigen i rock, beat og blues. Kirkeheia, Amfiet

Lørdag 9. august

Kl. 10.00 - 13.00 Vurdering av førsteutgaver. Grimstad rådhus – foajeen

Kl. 11.00 Paneldebatt: Erik H.

Edwardsen, Astrid Sæther, Live Hov, Juni Dahr og Bentein Baardson: Ibsens kvinner. Grimstad rådhus, kommunestyresalen Kl. 15.00
Konsert: Jan Eggum, Kaia Huuse og gitarist Frode Berntzen. Plenen på Kvaløya
Kl. 17.00 Terje Vigen-opplesning v/Kjersti Holmen. Viga på Kvaløya

Søndag 10. august

Kl. 12.00 Skjærgårdsseilas med *Solrik*. Påmelding til Turistkontoret
Kl. 15.00 *På to hjul med Ibsen og Hamsun*. Historisk sykkelrute.
Oppmøte ved Torskehølm

LESERINNLEGG

Den elektriske Salmebok

Det slår meg gang på gang hvor forutseende Hamsun var, for eksempel ser vi nå resultatene av den voldsomme industrielle utviklingen han var motstander av, med rasering av naturen og forurensning og utslipp av alle slag som faktisk kan true vår eksistens, kanskje før vi vet ordet av det, og utilfredshet nesten uansett hvor rike "vi" blir økonomisk og materielt. "Vi" har jo masse penger, men det er også alt.

Happolatis berømte elektriske salmebok har også sett dagens lys, over hundre år etter at Hamsun omtalte den for første gang. Vel, vel, skaper-

en av dette underverk heter jo ikke Happolati, men Franklin. Jeg snublet over omtalen av denne bibelen mens jeg leste Johnny Cash sin selvbiografi (*The Autobiography*, New York 1998). Mr. Cash var en religiøs mann, og hadde alltid en bibel ved sin side, og han hadde alltid en *Franklin's Electronic Bible* i kufferten når han var på turné. "That is a wonderful tool - just punch in what you are looking for, hit "Enter", and there's the scripture you want," sier Johnny.

Products

Results: 1

Show: 1 items 5 items 10 items 20 items 50 items 100 items
Showing all items

Franklin BIB-1450 BOOKMAN Electronic Bible

FRANKLIN BIB-1450 -
Anyone who loves to read the Bible is sure to derive great ... cutting edge electronic implementation of the world's best known tales. ... Add to Shopping List ...

Franklin KJV570 Electronic Holy Bible

Franklin KJV570 - Flat \$8 shipping! 5 in stock. ... future reference* Learn-A-Verse introduces a new verse each time the Bible is turned on* Databank stores ... Add to Shopping List ...

Den finnes i flere utgaver og pris-klasser på internett. Med nåværende dollarkurs, 5,08, fås den for fra kr. 200 til kr. 750. Nå er ikke jeg en troende mann, og for min del kunne jeg heller tenke meg Hamsuns samlede i elektronisk utgave.

Men Knut Hamsun slutter aldri å forundre oss lesere.

Vidar Lund, Oslo

Hvem var Martin fra Kløttran?

Det er så mange gjennom årene som, i likhet med meg, har lurt på hvem den mystiske predikanten Martin fra Kløttran i *Paa gjengrodde Stier* kunne være. Var han en oppdiktet person eller fantes han virkelig? Der man ikke er sikker på fakta, lager man seg på biografmanér forklaringer ut fra de beste referanser man har.

Jeg har for ei stund siden fått det så for meg, at Martin fra Kløttran eksisterte, og hans egentlige navn var Martin Normann, født 7/2- 1893. Han døde den 9/3-1972 og er begravd på kirkegården på Helland (Drag) i Tysfjord.

Martins og Bollas grav på Helland kirkegård

Martin i Egerdal

Vi er mange som kjente Martin. Han gikk også under navnet Martin i Egerdalen. Egerdalen ligger bare en kilometer eller så fra gården Hamsund hvor Knut Hamsun var vokst

opp. Martins kone het Bolla (Ingeborg), og i ganske moden alder syklet han rundt med henne på sykkelstanga i Hamarøy og Tysfjord, som emissær og sangevangelist. I tillegg til kona, hadde han sin og Bolla sin gitar på styret. Og så ofte endte sykkelturen i grøfta, at stemmeskruene på begge gitarene, var slått vekk. Martin og Bolla bodde i ei lita stue på Dragsarmen, Bolla kom fra et lite sted i Tysfjorden som heter Storvika.

Martin trodde på tegn og syner sendt fra Vår Herre, og innrettet seg etter de og tok ofte disse tegnene med i sin forkynnelse. Han var en alminnelig, fattig mann som hadde en svært egen og enkel måte å forkynne Guds ord på, og synge kunne han og ho Bolla og, men gitarene var sure på grunn av at stemminga måtte foregå med tang.

På Klekshågen var han sikkert ofte på da han var ung. Der var han den dagen han ble omvendt. Den ligger oppe i åsen som en haug midt i åsen over Hamsund, like ved Egerdalen. Kleks er navnet på unge ørner.

Martin gikk på Krigsskolen for Frelsesarmeen sørpå, og da han fikk uniform, gikk han ofte i armeens uniform, både ørk og helg.

Flyktet til Sverige

Også under krigen brukte han uniformen. Kanskje provoserte dette

tyskerne, ikke vet jeg, men Martin tok med seg sin Bolla for å rømme over til Sverige, sammen med to karer fra Tysfjord som han kjente. Dette var om vinteren, og de fulgte en rute fra Hellemobotten der landet er smalest fra sjøen til svenskegrensen.

Etter at man er kommet over til Sverige, går ruta på langs over et langt vann, ca 2 mil mener jeg, og det var en tung marsj. Spesielt Ingeborg, el-ler Bolla som alle kalte henne, var dårlig utstyrt for så lang en tur over isen. Hun gikk i småsko, og begynte å fryse så på føttene at hun ikke klarte å gå videre. Heldigvis fant de ute på isen noe bjørkeris som de to mennene og Martin dro henne på. Etter at de hadde slept henne med et godt stykke, og hun fremdeles ikke klarte å reise seg og gå, sa den ene av karene så pass halvhøyt at Martin kunne høre det: "Jeg orker ikke å dra henne lenger. La oss hugge et passelig hull i isen. Det må være bedre for henne å drukne i kallvann enn å fryse i hjel." Det sies at Martin ikke likte den slags spøk, og at han blei rasende.

Beholdt lua

Da de endelig var fremme på den første grensegården i Sverige, fikk de ta inn der og bo der til man fant noe annet til dem. Men svenskene var fryktelig redde for at flyktningene bar lus med seg, og derfor måtte alle skifte klær, og alle de klærne de hadde på, skulle brennes. Det samme

gjaldt for Martin, som selvsagt hadde sin uniform på. Han protesterte vilt, og fikk da forhandlet seg frem til å beholde frelsesarmelua. Den lua bar han alltid senere, og mange spurte hvorfor han hadde den og ikke resten av uniformen. Han hadde blitt fratatt seg resten av uniformen, var svaret, noe mange tolket som at det var Frelsesarmeen som hadde tatt den tilbake av en eller annen grunn. Men, het det videre, han hadde berget lua.

Etter krigen var det poeng å komme seg hjem fra Sverige. Det er neppe noen som vet hvordan det skjedde, men man kan forestille seg at de ikke hadde nok penger til at både han og Bolla kunne reise hjem. Han sendte muligens Bolla hjem, og mente nok han skulle gå hjem og ta forefallende arbeid til han var hjemme.

Han kom seg til Norge, men det var ganske langt sør. Han mente kanskje at hvis han kom seg vestpå, var det mulig å få hyre på en båt nordover.

Møtte han Hamsun i Sør-Norge?

Der mener jeg det skjedde at han møtte Hamsun. Det Martin bar på var ikke kalosjene. Hamsun forsto nok ikke alt Martin sa, tunghørt som han var, selv om han Martin snakket Hamarøydialekt. Dessuten ville kanskje ikke Hamsun i ettertid tilkjenne at han brukte levende modeller. Det hadde han blitt kritisert for ofte nok.

Derfor brukte han muligens Klettran-navnet i stedet for Egerdalen og kasjettlua gjorde han om til kalosjer. Det var frelsesarmelua som Martin ikke ville bruke, men holde fin. Lua var for Martin hva kalosjer var for Hamsun. Historien for øvrig, om at Martin ville be Hamsun

beskikke sitt bo og snakket i enkel og gripende form om det, kan godt ha skjedd i virkeligheta og stemmer helt overens med det Martin i Egerdalen ville ha gjort.

Sverre H. Eriksen, Hamarøy

Normann-familie i Egerdal, på 1920-tallet

Bildet av Normann-familien i Egerdal på 1920-tallet viser foreldrene til Martin, Martha og Simon Normann, sammen med flere av barna. Martin er 3. til venstre.

Husk Hamsun-Selskapets årsmøte 2008!

Torsdag den 6. august 2008 kl. 15.00 i Hamarøyhallen.

Årsmøtet er Selskapets høyeste organ og avholdes minimum annet hvert år. Saker som ønskes tatt opp, må være Styret ihende senest 2 uker før årsmøtet. Alle medlemmer oppfordres til å delta.

HAMSUN – SELSKAPET HAMARØY

Hamsun-Selskapet ble stiftet under Hamsun-dagene på Hamarøy 1988. Selskapets formål er å utbre informasjon om og skape interesse for Hamsuns forfatterskap. Medlemmer får tilsendt Hamsun-Nytt ca. fire ganger om året. Medlemskontingent per år: Enkeltmedlemmer kr. 300,-, familie/par kr. 350,-, institusjoner kr. 500,-. Hjemmesider: www.hamsun-selskapet.no

Henvendelser i henhold til medlemskap, kontingentbetaling, adresseendring og bestillinger: Hamsun-Selskapet v/Toril Halmøy, Postboks 31, 8298 Hamarøy, tlf. 950 36590, E-post: polden@hamsun-selskapet.no

Lokalavdeling i Grimstad: Ola Veigaard (leder), Bioddgt. 6, 4878 Grimstad, tlf. 91184007, ola@veigaard.no;

Lokalavdeling i Oslo: Christian Schlüter, Falsensgate 16 A, 0556 Oslo, chhaako@online.no

Henvendelser til Hamsun-Nytts redaksjon: Elke Kriehn v/Knut Hamsun vgs Kompetansesenter, Boks 83, 8298 Hamarøy, Tlf. 75772350 E-post: ek@nflk.no

Hamsun-Selskapets Styre:

Even Arntzen (leder), Tromsø
Rolf Steffensen (nestleder), Hamarøy
Marianne Apold, Hamarøy
Ola Veigaard, Grimstad
Nils Magne Knutsen, Tromsø
Wenche Røkke Iversen, Svolvær
Christian Schlüter, Oslo

Varamedlemmer:

Elin Eidsvik, Hamarøy
Nina Frang Høyum, Oslo
Randi Eilersten, Narvik
Erik Gjestvang, Skien

Valgkomité:

Toril Halmøy (leder), Hamarøy
K. Hedvig Rasmussen, Karlsruhe
Torunn Kjøk, Lom

Hamsun-links:

www.hamsun.at
www.hamsun-selskapet.no
www.hamsunlaget.no
www.hamsunsenteret.no

www.knuthamsun.no
www.hamsuns-rike.no
www.gyldendal.no
www.hamsun.no
www.nb.no/hamsun

Hamsun-Nytt er utgitt med støtte fra Nordland Fylkeskommune.

B-POST

PORTO BETALT
VED
INNLEVERINGA
PP.

NORGE / NOREG

HAMSUNDAGENE
HAMARØY

4.-10. august 2008

www.hamsundagene.no

Hamsundagenes plakater 2008. Tressnitt: F. K. Gotsch (se side 10), Design: Frode Elsbuk